

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.224.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16300 Pani Posłanki Katarzyny Osos, w sprawie zasadności wprowadzenia odstępienia od obowiązku przygotowywania dokumentacji do ośrodka adopcyjnego w przypadku braku zgody dziecka powyżej 13 roku życia na przysposobienie, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zgoda dziecka powyżej 13 roku życia na przysposobienie, o której mowa w treści interpelacji, dotyczy kwestii wyrażenia zgody przez małoletniego na etapie etapu sądowego, który następuje dopiero po etapie administracyjnym (art. 118 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego), czyli po kwalifikacji dziecka do przysposobienia. Niemniej obowiązujące przepisy także na tym wcześniejszym etapie procedury adopcyjnej podkreślają podmiotowość dziecka. Art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ wskazuje wprost, że podmioty realizujące zadania wynikające z tego aktu, zwłaszcza dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz kwalifikując je do przysposobienia, mają obowiązek wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz - stosownie do okoliczności - uwzględnić jego zdanie. Stąd też w karcie dziecka sporządzanej przez ośrodek adopcyjny na etapie kwalifikacji dziecka do przysposobienia obowiązkowym elementem jest określenie stosunku dziecka do przysposobienia poprzez wskazanie daty wysłuchania dziecka i oceny przez profesjonalistów jego stosunku do przysposobienia.

Zgodnie z art. 156 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzenie procedur przysposobienia - łącznie z kwalifikowaniem dzieci do przysposobienia - stanowi wyłączną kompetencję ośrodka adopcyjnego. Ustawodawca celowo oddzielił w procedurze adopcyjnej rolę podmiotów zajmujących się pieczą zastępczą i ośrodków adopcyjnych, chcąc zapewnić obiektywizm kwalifikacji. Dziecko może dzięki temu zostać wysłuchane przez niezależną osobę, zyskuje też możliwość zadania jej pytań i ponownego ustosunkowania się do adopcji. Ze względu na fakt, że dziecko w sytuacji adopcyjnej może czuć np. konflikt lojalności wobec rodziców zastępczych czy wychowawców w placówce, jest to bardzo ważny element całego procesu. Rozmowa z pracownikiem ośrodka adopcyjnego, który jako osoba z zewnątrz nie budzi w dziecku silnych emocji, może być dla niego bardzo ważna.

Cała procedura zakłada zarówno istotną rolę dziecka, którego przysposobienie ma dotyczyć, jak i osób które się nim zajmują, niemniej, jak już wskazano, zespół czynności składających się na tę kwalifikację jest wyłączną kompetencją ośrodka adopcyjnego (a nie np. opiekuna prawnego dziecka, czy też organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) i to w nim zapadają ostateczne decyzje w tym zakresie. Efektem podejmowanych przez ośrodek adopcyjny czynności, w tym zapoznania się z opiniami, o których mowa w art. 139a ustawy o

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z póź.zm.).

wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, jest zakwalifikowanie lub też niezakwalifikowanie małoletniego do przysposobienia. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia nie przebiega automatycznie i zawsze wymaga dokładnego przeanalizowania sytuacji osoby małoletniej².

W ocenie kierownictwa resortu rodziny niezasadne jest wprowadzenie odstępstw od sporządzania opinii, o którym mowa w art. 139a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Opinie nie mają wprawdzie charakteru wiążącego, niemniej ich rola w procedurze adopcyjnej jest bardzo istotna – dostarczają one ośrodkom adopcyjnym pełnego obrazu sytuacji dziecka, co z kolei umożliwia podjęcie odpowiednich kroków w zakresie kwalifikacji, której dokonanie w oparciu o rzetelną diagnozę potrzeb oraz analizę całościowej sytuacji osoby małoletniej jest jej prawem. Ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego ma bezwzględny obowiązek żądać uzupełnienia lub aktualizacji opinii, o czym mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1-5, w sytuacji, kiedy z dokumentów tych nie wynikają w wystarczający sposób informacje niezbędne do dokonania kwalifikacji dziecka do przysposobienia (art. 164 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Sporządzając opinię o zasadności przysposobienia dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego muszą wziąć pod uwagę konieczność zagwarantowania, że przysposobienie leży w najlepszym interesie dziecka. Przy sporządzaniu opinii należy mieć zatem na względzie, że adopcja ma służyć dobru dziecka i poszanowaniu jego praw (zgodnie z art. 114 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³ przysposobić można osobę małoletnią tylko dla jej dobra). Dokument powinien zawierać informacje na temat wpływu na dziecko, jaki może spowodować zerwanie aktualnych więzi, które łączą je z dotychczasowymi opiekunami czy otoczeniem, ocenę stosunku dziecka do przysposobienia oraz informację wskazującą, czy jego całościowa historia dziecka uzasadnia przysposobienie.

Informuję przy tym, że aktualnie przygotowywana jest reforma systemu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji. Projekt UD354 znajduje się obecnie na etapie uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych. Reforma nie przewiduje zmiany w zakresie objętym treścią interpelacji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

---

² Potwierdzają to dane. Przykładowo, w 2024 r. do ośrodków adopcyjnych zgłoszono 7015 dzieci, z których do przysposobienia zakwalifikowano 2216 (31%). W tym samym czasie 1322 dzieci nie uzyskało kwalifikacji właśnie z tego powodu, że nie wyrażały one zgody na przysposobienie.

³ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026 r. poz. 236, dalej kodeks rodzinny i opiekuńczy).